

Primerjaj z govornjeno besedo!

GOVOR

NJ. E. DR. DIMITRIJA RUPLA
Ministra za zunanje zadeve Republike Slovenije

V IMENU MREŽE ZA ČLOVEKOVO VARNOST

NA 1. ZASEDANJU
SVETA ZN ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

Ženeva, 22. junij 2006

Spoštovani gospod predsednik,
ekscelence,
dame in gospodje,

v veliko čast mi je spregovoriti na prvem zasedanju Sveta za človekove pravice v imenu Mreže za človekovo varnost in njenih članic Avstrije, Čila, Grčije, Irske, Jordanije, Kanade, Kostarike, Malija, Nizozemske, Norveške, Slovenije, Švice in Tajske ter Južne Afrike kot opazovalke. Dovolite mi, gospod predsednik, da vam in ostalim članom urada najprej čestitam za izvolitev ter vam zaželim, da bi svoje naloge opravljali modro, pogumno, neomajno in uspešno v tem zahtevnem obdobju tranzicije in razvoja Sveta za človekove pravice.

Smo na zgodovinski prelomnici. To zasedanje poteka samo nekaj dni pred 60. obletnico ustanovitve Komisije za človekove pravice v okviru Ekonomsko-socialnega sveta. Ustanovitev Sveta za človekove pravice je pomemben korak v krepitvi mehanizma ZN za človekove pravice. Naša skupna odgovornost je, da bo delovanje Sveta neomajno, učinkovito in pregledno.

Gospod predsednik,

(Svet za človekove pravice)

Članice Mreže menimo, da je zavzemanje za človekove pravice, humanitarno pravo in begunsko pravo ključnega pomena za boljši in varnejši svet. Svet za človekove pravice lahko k temu prispeva veliko. Da pa bi bil njegov prispevek učinkovit, se mora Svet s procesom tranzicije spopasti uspešno in pravočasno. Upamo in pričakujemo, da mu bo to uspelo. Članice Mreže so pripravljene skupaj ali posamezno prispevati k prizadevanjem v tej smeri ter podpirati konkretne dejavnosti in nove pristope k reševanju vprašanj, povezanih s človekovimi pravicami, in skrb vzbujajočih razmer. Veseli nas, da bo delo Sveta temeljilo na načelih dialoga in sodelovanja, kar bi zagotovo pomembno prispevalo k spodbujanju in varstvu vseh človekovih pravic vsakega posameznika.

Celovito izvajanje Resolucije Generalne skupščine ZN št. 60/251 je bistvo vseh ciljev članic Mreže, zato bomo aktivno sodelovali pri pripravi učinkovitega splošnega mehanizma za redni pregled. Zavedamo se, da bomo z vzpostavitvijo tega mehanizma vsi predmet preverjanja, kar od vsake države zahteva konstruktivnost in odprtost. Prepričani smo, da bomo na ta način izboljšali svoje razmere, povezane s človekovimi pravicami. Med pregledovanjem nalog, ki smo jih nasledili od Komisije za človekove pravice, se bomo trdno zavzemali za krepitev sistema ZN za spodbujanje in varstvo človekovih pravic ter zlasti za krepitev sistema posebnih postopkov. Prav tako se bomo zavzemali za večje vključevanje civilne družbe v delo Sveta. Zavedamo se, da mora ta novi organ dokazati, da si želimo izpolniti pričakovanja tistih, ki so jim bile kratene človekove pravice, in izpolniti zaveze, ki smo jih sprejeli s Sklepnim dokumentom z vrha.

(Pristop za dobrobit ljudi)

V Sklepnem dokumentu je bila poudarjena "pravica ljudi do svobodnega in dostojnega življenja brez revščine in obupa". Vsem posameznikom, zlasti ranljivim, smo priznali pravico do *možnosti življenja brez strahu in pomanjkanja* ter enako možnost, da uživajo vse svoje pravice in v celoti razvijejo svoje zmožnosti.

Gre za celovit pogled na zaščito posameznika, pogled, ki upošteva spremenjene grožnje varnosti človeka v modernem svetu. Članice Mreže si bodo prizadevale, da bo ta pristop za dobrobit ljudi ostal cilj novoustanovljenega Sveta za človekove pravice. Ko si prizadevamo, da bi bil Svet verodostojen, dosleden in skladen organ, ne smemo pozabiti, da smo ga ustvarili, da bi se boril za človekovo življenje in dostojanstvo ter svobodo vsakega moškega, ženske in otroka. Vprašanje človekovih pravic moramo reševati z vseh njegovih vidikov, ki zajemajo državljanske, kulturne, gospodarske, politične in socialne pravice ter pravico do razvoja. Novi Svet je odgovoren za spodbujanje človekovih pravic in osnovnih svoboščin vsakega posameznika, ne glede na njegov položaj, in v vsaki državi, veliki ali majhni, bogati ali revni. Svet je prevzel težko odgovornost in članice Mreže so mu pri izpolnjevanju te odgovornosti pripravljene pomagati.

(Odgovornost zaščititi)

Sklepni dokument z vrha leta 2005 potrjuje odgovornost za zaščito ljudi pred genocidom, vojnimi zločini, etničnim čiščenjem in zločini proti človeštvu, ki v tem smislu vključuje odgovornosti posameznih držav članic pa tudi mednarodne skupnosti, ki deluje prek Združenih narodov, in v sklopu tega tudi prek Varnostnega sveta v skladu z listino ZN in mednarodnim pravom. Svetovni vodje so se v tem kontekstu prvič dogovorili, da imajo države primarno odgovornost zaščititi svoje narode in da ima mednarodna skupnost odgovornost ukrepati, kadar je očitno, da te vlade ne morejo zaščititi najbolj ranljivih med nami. Mreža se zavzema za izboljšanje razumevanja koncepta *odgovornost zaščititi*.

Gospod predsednik,

naj sedaj le na kratko opišem nekaj prioritet programa Mreže, ki so povezane z nalogami Sveta.

(Poučevanje in učenje o človekovih pravicah)

Človekove pravice odražajo univerzalne skupne vrednote. Njihov namen je gradnja mostov med nami in ne ločevanje narodov. Da bi to dosegli, pa morajo ljudje poznati svoje pravice: *poznati pravice pomeni imeti pravice*. Ob upoštevanju dejstva, da je spodbujanje poučevanja in učenja o človekovih pravicah del nalog Sveta za človekove pravice, bo Mreža za človekovo varnost v prihodnje za ta namen zagotavljala sredstva v skladu s pomembnimi deli Skupnega dokumenta z vrha 2005 in tako podprla vsestransko poučevanje in učenje o človekovih pravicah.

(Boj proti nalezljivim boleznim / epidemijam)

Globalne zdravstvene težave, kot sta virus HIV in aids, ptičja gripa, tuberkuloza, SARS, malarija ipd., so resna grožnja za človekovo varnost in številnim ljudem na svetu preprečujejo popolno uživanje človekovih pravic. Razširjenost teh težav negativno vpliva na prizadevanja za ustvarjanje socialnega in gospodarskega razvoja in na boj proti revščini v številnih državah v razvoju in gospodarstvih v tranziciji. Svet za človekove pravice lahko med drugim prispeva tudi k zatiranju diskriminacije in stigmatiziranja ljudi, ki so zboleli za virusom HIV ali aidsom. To mora biti sestavni del katere koli vsestranske strategije za boj proti virusu HIV in aidsu. Zagotoviti je potrebno pravice vseh ljudi, ki so zboleli za virusom HIV ali drugo smrtno prenosljivo boleznijo. V tem smislu Mreža pozdravlja sprejetje Politične deklaracije o virusu HIV in aidsu na srečanju na visoki ravni o virusu HIV in aidsu, ki je potekalo 2. junija 2006 v New Yorku.

Gospod predsednik,

(Boj proti nasilju nad otroki)

Mreža podpira pripravo raziskave ZN o nasilju nad otroki in z zanimanjem pričakuje predstavitev poročila, ki ga bo letos podal g. Paulo Sergio Pinheiro, neodvisni strokovnjak generalnega sekretarja ZN.